

Tónmennt 5. bekkur

Kennarar: Marta Hrafnisdóttir; Svava María Þórðardóttir

5

Lýsing

Tónmennt er innan námssviðs list- og verkgreina í aðalnámskrá. Þrátt fyrir mismunandi inntak, aðferðir og áherslur list- og verkgreina er einnig margt sem tengir þær saman. Hæfniviðmiðum fyrir tónmennt er skipt í þrjá flokka: Söngur og hljóðfæraleikur, Sköpun og skráning og Hlustun og greining. Flokkarnir tengjast hver öðrum sem og öðrum námsgreinum. Mikilvægt er að tónlistin sé tengd öllu skólastarfi óháð námsgreinum.

Tímabil

Skólaárið 2025-2026.

Yfirferð námsefnis

Í **Árgangsáætlun** fyrir tónmennt 5. bekkja eru hæfniviðmið (námsmarkmið), námsefni (námsleiðir), námsmat (áætlun) og samþætting útlistuð. Hún er hluti af skólanámskrá Melaskóla, greinasviði. Árgangsáætlun, þ.e. kennsluáætlun árgangsins fyrir skólaárið, er kynnt nemendum og foreldrum á hópfunði að hausti (sbr.: *Námskynning*).

Árgangsáætlun er til grundvallar *vikúáætlunum* kennara.

Kennslustundir á viku: 1 (sbr. viðmiðunarstundaskrá).

Námsþættir og viðfangsefni í tónmennt taka mið af *hæfniviðmiðum* árgangsins og leiðsagnarnámi. Nemendum er sagt *hvers vegna* þeir eru að læra ákveðin atriði, þ.e. upplýstir um hæfnina sem stefnt er að með náminu (sjá hæfniviðmið árgangsins). Kennsluáðferðir, námsefni og matsaðferðir (þ.e. hvernig, hvað og hvenær) taka mið af því.

Námsþættir og viðfangsefni í tónmennt 5. bekkja á skólaárinu eru:

- árstíðabundin sönglög og leikir
- hljóðfæravinna, semja/spinna tónverk
- saga dægurtónlistarinnar, ólíkar tónlistarstíltegundir
- Bítlarnir

Kennsluáðferðir

Kennsluhættir (áherslur, kennsluáðferðir, vinnulag) í tónmennt 5. bekkja taka mið af *leiðsagnarnámi*.

Melaskóli nýtir sér *fjölbreytta kennsluhætti* innan allra árganga til að styrkja tónmenntarkennslu, m.a.: markvissar innlagnir kennara, umræður, hlustun, áhorf og tjáningu, einstaklings- og hópverkefni, smíðjur og þemavinnu, samþættingu námsgreina, sköpun og verklega vinnu.

Tónlist hefur á öllum tímum í öllum samfélögum verið samofin lífi og starfi manna. Hún hefur því margþætt tengsl við allar námsgreinar. Meginmarkmið er að vekja með nemandanum jákvæða afstöðu til tónlistar, efla áhuga hans á tónlist með tónlistariðkun og þroska hæfni hans til að njóta hennar. Ennfremur að nemendur geri sér grein fyrir gildi tónlistar fyrir einstaklinginn og samfélagið.

Í tónmennt í Melaskóla er aðaláhersla á: Söng og raddbeitingu, hljóðfæranotkun, hlustun, hreyfingu, lestur og ritun. Sköpun tengist framangreindum þáttum og skipar stóran sess í kennslunni. Áhersla er á sjálfstæð vinnubrögð nemenda, samvinnu og skapandi hugsun. Þar sem því er komið við er farið á tónleika.

Í kennslunni er stuðst við:

- einstaklings-, samvinnu- og hópvinnu (söngur, hljóðfæraleikur, samspil/spuni, hlustun, vinnublöð, hrynsþjöld)
- leiki (einbeitingarleiki, félags- og samvinnuleiki, hreyfileiki, leikdansa)
- þemu og tónmenntaval

Áherslan í tónmennt 5. bekkja er að:

- syngja og flytja fjölbreytta tónlist frá ólíkum tímum og löndum sem gerir vaxandi kröfur til færni í hópi
- semja, spinna tónverk sem sýnir vaxandi skilning á tónlistarhugtökum eftir gefnum fyrirmælum og með fjölbreyttum hljóðgjöfum
- öðlast stigvaxandi færni í söng og leik á skólahljóðfæri
- öðlast vaxandi færni í flutningi tónlistar, laga og stefja eftir minni, heyrn og táknum
- sýna vaxandi skilning á sögulegu og samfélagslegu hlutverki þeirrar tónlistar sem unnið er með
- geta heyrt, greint og sýnt þekkingu á ólíkum tónlistarstíltegundum sem unnið hefur verið með
- geta heyrt og greint með vaxandi skilningi og þekkingu notkun efnisþátta tónlistarinnar, m.a. laglínu, tónstiga (dúr/moll), þrástef, áherslu, takt, takttegundir, vaxandi/minkandi styrk, fjölröddun, hljómategundir, stef, tón- og hendingarmótun, undirspil

Sköpunargleði er eitt af gildum Melaskóla. Allir nemendur búa yfir sköpunarhæfileikum sem nauðsynlegt er að efla og þroska með þeim.

Áherslur Melaskóla í list- og verkgreinum við lok 7. bekkjar eru að nemandinn geti:

- tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt
- hagnýtt þá leikni sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum
- gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans
- gengið frá eftir vinnu sína
- unnið einföld verkefni í hópi
- lagt mat á eigin verk

Áherslur Melaskóla í tónmennt eru að nemandur:

- afli sér upplýsinga, þekkingar um viðfangsefnin og vinni úr hugmyndum sínum
- sýni afrakstur hugmyndavinnu sinnar í framkvæmd (sbr. verkleg vinna)
- ræði saman, meti og ígrundi vinnu sína og vinnubrögð (sbr. lokaafurð)
- setji vinnu sína í sögulegt og menningarlegt samhengi

Grunnþættir menntunar:

Um grunnþætti menntunar, tengsl þeirra við stefnu, markmið og árgangaáherslur Melaskóla má lesa í almenna hluta skólanámskrárinnar (kaflar 2.1 og 2.2).

Námsaðlögun:

Hugmynda- og aðferðafræði leiðsagnarnáms er höfð að leiðarljósi til að koma til móts við mismunandi þarfir og getu nemandans, styrkja námshæfni, námshvöt og námsaðlögun hans með markvissri endurgjöf. Litið er á "mistök" sem námstækifæri, þ.e. mikilvægan þátt í námsaðlögun hvers og eins í skóla án aðgreiningar.

Námsmat

Námsmat í tónmennt 5. bekkja byggir á *fjölbreyttu hæfni- og leiðsagnarmati*, t.d.: umsögnum, símati (vinnuframlag, samvinna, frágangur, ástundun) - sjálfsmati og jafningjamati - verkefnum (einstaklingsverkefni, hópverkefni) - vinnubókum.

Umsögn í tónmennt byggist á því að nemandinn taki virkan þátt í tímum, þ.e. hann sé samstarfsfús og leggi sig fram við að fara eftir fyrirmælum kennara, taki þátt og vandi sig í söng og samspili, hlusti vel og taki þátt í umræðum.

Matsviðmið í tónmennt taka mið af listgreinum í heild. Fjölmörg *matsverkefni* í tónmennt eru lögð fyrir nemendur á hverju skólaári eftir leiðsagnarnám í skilgreindum námslotum. Um leiðbeinandi stöðu- og framvindumat er að ræða, jafnt og þétt yfir skólaárið. Námsmatið birtir *matsferil* nemenda sem er foreldrum aðgengilegur í Minn Mentor, upplýsinga- og tölvukerfi skólans.

Matskerfi Melaskóla fyrir 1. - 7. bekk grundvallast á hæfnieinkunum sem birtar eru með tveimur matskvörðum. Annars vegar er notaður *táknkvarði* með fjórum táknum almennt í öllum árgöngum, hins vegar *bókstafakvarði* með sex stöfum í lokahæfnimati í 4. og 7. bekk.

Námsmat í tónmennt 5. bekkja er: hvetjandi, fjölbreytt, reglulegt, sanngjarnt, áreiðanlegt, óhlutdrægt, heiðarlegt, samræmt innan árganga og stiga. Það nær til þekkingar, leikni og hæfni. Það er í takt við hæfniviðmið, kennsluáherslur og tekur mið af nemendahópnum. Kennarar innan

árganga vinna saman í teyllum að þessum markmiðum.

VIÐMIÐ ÚR NÁMSKRÁ

2025_Tónmennt fyrir 5.- 7. bekk

- **Hæfnieinkunn (tákn)**

2025_Tónmennt fyrir 5.- 7. bekk - Söngur og hljóðfæraleikur

- Geti beitt rödd sinni í söng eða rappi, einn eða með öðrum.
- Geti leikið einfaldar laglínur og hljóma á ýmis hljóðfæri í samspili.
- Geti leikið hryn á takthljóðfæri í samspili.

2025_Tónmennt fyrir 5.- 7. bekk - Sköpun og skráning

- Geti spunnið stef og stuttar laglínur í samspili.
- Geti samið og skráð stef eða laglínur og nýtt í eign tónsmíð.
- Geti samið, einn eða í hópi, lag eða hljóðverk fyrir eitt eða fleiri hljóðfæri.
- Geti notað tónlistarforrit til að taka upp og unnið með þau.
- Geti notað tónlistarforrit til að semja lag eða hljóðverk.

2025_Tónmennt fyrir 5.- 7. bekk - Hlustun og greining

- Geti greint og þekkt helstu hljóðfæri sinfóníuhljómsveitar, hefðbundinnar popp/rokk hljómsveitar og hljóðfæri sem eru algeng í völdum tónlistarstílum.
- Geti greint og að einhverju marki metið og endurskoðað eign sköpun og samnemenda sinna í tónlist af sanngirni og virðingu.
- Geti greint og útskýrt ólíka tónlistarstíla og tengt viðkomandi menningu.
- Geti nýtt einföld tónlistarleg hugtök til að gera grein fyrir skoðun sinni á margvíslegri tónlist.

Syngjandi skóli

Rafbók

(https://vefir.mms.is/flettibaekur/namsefni/syngjandi_skoli/)

Námsefni frá kennara

Valið námsefni og ítarefni frá kennara